

**Gemeente
Amsterdam**

Advies

Adviescommissie Beschermwaardige

Houtopstanden Amsterdam

Betreft advies boombehoud bij IPK-pilot Brouwersgracht Rak 301

Vanuit het project Innovatiepartnerschap (IPK) is rak BRG301 gekozen om de kade te vervangen met nieuwe innovatieve technieken. Daarbij is beperkt boombehoud mogelijk, binnen deze pilot kan op dit rak geprobeerd worden maximaal drie bomen te behouden. Op dit rak staat een boom (ID 339515) van de in 2013 vastgestelde lijst van beschermwaardige houtopstanden. Tevens is vanuit het Programma Bruggen en Kademuren (PBK) geïnventariseerd of er andere bomen staan met zodanige kwaliteiten dat ze in aanmerking komen voor plaatsing op de lijst van beschermwaardige houtopstanden. De inzet is dezelfde inspanning te doen voor behoud van deze bomen als voor de bomen die op de vastgestelde lijst staan. Twee bomen (ID 339486 & 346129) voldoen in eerste instantie aan deze voorwaarden. De commissie kan zich vinden in deze zorgvuldige omgang met de bomen, en onderschrijft het zwaarwegende belang dat er is om deze proef uit te voeren met de innovatieve techniek voor kademuurvernieuwing.

Beoordeling behoudbaarheid bomen

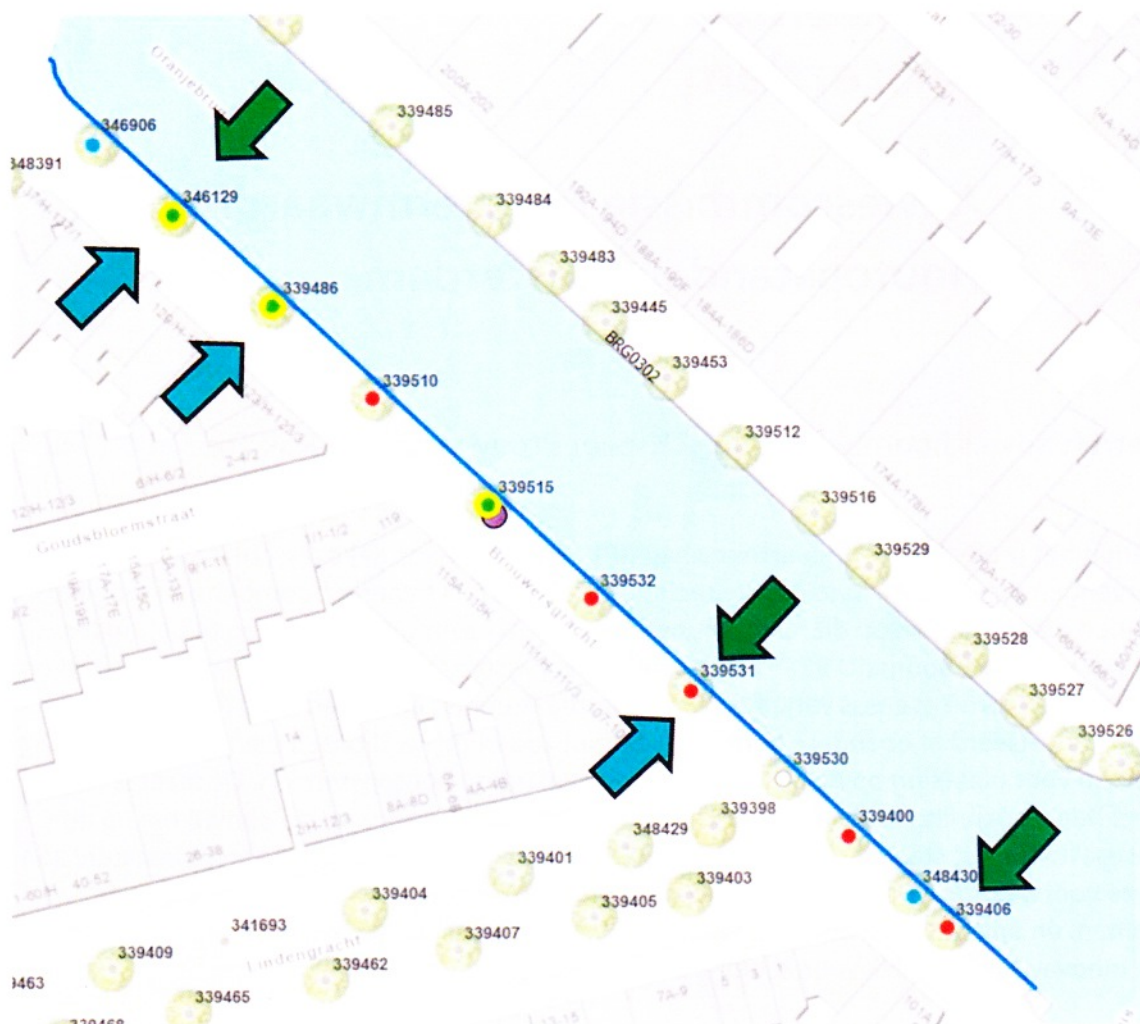
Vernieuwing van kademuren blijft ook voor de te behouden bomen een belastende ingreep. Waar de inzet is om de beeldbepalende monumentale bomen te behouden, moeten deze om ze succesvol te kunnen behouden over voldoende conditie en veerkracht beschikken. Waar slechts een beperkt aantal bomen behouden kan worden is het bovendien wenselijk die bomen te behouden die nog lange tijd meekunnen. Als vuistregel wordt uitgegaan van een minimum levensduurverwachting van minstens 10 jaar voor de te behouden bomen. Vanuit het Programma Kademuren en Bruggen is advies gevraagd t.a.v. twee mogelijke varianten van boombehoud op rak BRG301. Een van deze varianten zal dan verder uitgewerkt worden.

Variant 1 - groene pijlen op overzichtstekening

- Potentieel beschermwaardige boom 346129, toekomstverwachting meer dan 10 jaar
- reguliere boom 339531, toekomstverwachting meer dan 10 jaar
- reguliere boom 339406, toekomstverwachting meer dan 10 jaar

Variant 2 – blauwe pijlen op overzichtstekening

- potentieel beschermwaardige boom 346129, toekomstverwachting meer dan 10 jaar
- potentieel beschermwaardige boom 339486, toekomstverwachting volgens NTO 10 tot 15 jaar
- reguliere boom 339531, toekomstverwachting meer dan 10 jaar

Overzichtstekening bomen, groene pijlen scenario 1 (voorkeur) blauwe pijlen scenario 2.

In geen van de varianten zit de formeel beschermwaardige houtopstand 339515, een *Ulmus x hollandica Belgica*. Dit vanwege de slechte conditie en levensduurverwachting van minder dan vijf jaar, zoals o.a. blijkt uit een Nader Technisch Onderzoek van 18 februari 2021. De adviescommissie concludeert dat er voor het verlenen van een kapvergunning voor deze boom t.b.v. de kademuurvernieuwing voldaan is aan het criterium van zwaarwegende omstandigheid zoals bedoeld in de bomenverordening art. 5, lid 2.

Vanuit zorgvuldigheidsoverwegingen is de afspraak dat de commissie ook adviseert t.a.v. kapvergunningen voor de potentieel beschermwaardige bomen, hoewel formeel hier enkel de toets voor reguliere bomen vereist is. Voor de potentieel beschermwaardige boom 346129 is in geen van de varianten voorzien in het aanvragen van een kapvergunning. In variant 1, de voorkeursvariant vanuit het project, wordt wel uitgegaan van het kappen van de potentieel beschermwaardige boom 339486, een *Ulmus x hollandica* 'Vegeta'. De BomenEffectAnalyse en het Nader Technisch Onderzoek komen t.a.v. deze boom uit op zeer uiteenlopende toekomstverwachtingen. Waar de BEA van 17 december 2020 uitkomt op een verwachting van 0-5 jaar, komt de NTO op een verwachting van 10-15 jaar. Dit laat zien dat het doen van nader technisch onderzoek van belang is, maar waarbij duidelijk moet zijn dat de toekomstverwachting daarin is gebaseerd op overigens ongewijzigde

omstandigheden. Dus zonder kademuurvernieuwing plaatsvindt. De aantasting in deze boom is waarschijnlijk progressief (schimmel) en onomkeerbaar, terwijl deze locatie met een verhoogd omgevingsrisico zich niet leent voor beheer als veteranenboom. Dat betekent dat de combinatie met verdere verzwakking van de boom door de werkzaamheden, de termijn zal verkorten waarop kappen vanuit veiligheidsredenen noodzakelijk wordt. Tegelijkertijd zijn er twee geschikte andere bomen om in deze pilot ervaring met boombehoud op te doen, nl. boom 339531 (plantjaar 1978) en boom 339406 (plantjaar 1980). Deze twee bomen hebben een mooie kroonvorm passend bij jong volwassen bomen van de soort Ulmus 'Dodoens', respectievelijk Ulmus 'Plantijn', naderen de leeftijd van 50 jaar en hebben de potentie nog tientallen jaren mee te kunnen.

Bij dit alles ook nog overwegende dat nog ervaring opgedaan moet worden met boombehoud bij deze innovatieve techniek, kan de commissie de voorkeur onderschrijven van het bomenteam van het Programma Bruggen en Kademuuren om in deze proef de uitgangspositie te optimaliseren en adviseert daarom variant 1 verder uit te werken.

Daarnaast adviseert de commissie om in samenspraak met het team Monitoring en Inspectie van de directie Verkeer en Openbare Ruimte te onderzoeken hoe de bepaling van de toekomstverwachting van bomen binnen het programma kademuuren en bruggen verder kan worden verbeterd.

Vastgesteld in de vergadering van 17 november 2021

Voorzitter

5.1, 2, e

Ir. Pieter Boekschooten

Secretaris

5.1, 2, e

Drs. Wouter van der Wulp

Aanwezig op de vergadering de leden Boekschooten, Zwarteveen, Vonk, Oldenburger, Oostwaard, ~~Voshaar~~ en Noordman